

บทที่ 3

วิถีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองในสภาพธรรมชาติที่มุ่งศึกษาการเปรียบเทียบอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ของครูและพยาบาล เมื่อซักคำถามเกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับภาพจน์ทางอาชีพของผู้ตอบ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่มอาชีพคือ กลุ่มอาชีพครู และกลุ่มอาชีพพยาบาล รวมทั้งสิ้น 135,571 คน

กลุ่มอาชีพครูได้แก่ ครู-อาจารย์ สายผู้สอนและสายสนับสนุนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในปีการศึกษา 2533 จำนวน 97,779 คน (ฝ่ายสถิติวิเคราะห์และวิจัย กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา, 2533)

กลุ่มอาชีพพยาบาล ได้แก่ บุคลากรสายพยาบาล คือ พยาบาลวิชาชีพ พยาบาลเทคนิค และเจ้าหน้าที่พยาบาล ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 37,792 คน (ศูนย์ข้อมูลข่าวสารสาธารณสุขกลาง กองสถิติสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2533)

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยได้ดำเนินการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นการยืนยันถึงความ เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร โดยได้ดำเนินการดังนี้

1. คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นตัวแทนที่ดีจากประชากรทั้งสองอาชีพ โดยให้สูตร

$$n_o = \frac{N}{Nd^2 + 1}$$

เมื่อ n_o หมายถึง ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
 N หมายถึง ขนาดของประชากรที่ใช้ศึกษา
 d หมายถึง ขนาดที่ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการสุ่มตัวอย่างประชากร

(Taro Yamane, 1976: 99)

ได้กลุ่มตัวอย่างอาชีพครู 99 คน และอาชีพพยาบาลจำนวน 99 คน โดยที่ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการสุ่มตัวอย่างประชากรมีค่า .10 เพื่อให้ผลการทดลองมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างในการทดลองเป็นอาชีพละ 300 คน รวมทั้งสองอาชีพเป็น 600 คน

2. สุ่มตัวอย่างทั้งสองอาชีพ จากกรอบการสุ่มที่เป็นจังหวัด จำนวน 73 จังหวัด และสุ่มออกมาจำนวน 2 จังหวัด ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกใช้กรอบการสุ่มเป็นจังหวัดนั้นเนื่องจาก ลักษณะของประชากรทั้งสองอาชีพมีหน่วยงานที่ปฏิบัติกระจายอยู่ในแต่ละจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งในขั้นตอนนี้จังหวัดที่สุ่มมาได้คือ จังหวัดตราด และจังหวัดชลบุรี

3. รวบรวมรายชื่อ ครูและพยาบาล ทั้งสองจังหวัดเข้าด้วยกัน และจำแนกครูในแต่ละโรงเรียนออกเป็น 4 กลุ่มตามระดับตำแหน่ง คือ กลุ่มระดับ 1-2 ระดับ 3-4 ระดับ 5-6 และระดับ 7-8

สำหรับพยาบาลได้จำแนกพยาบาลจากรายชื่อออกเป็น 3 กลุ่มตามตำแหน่งหน้าที่ คือ กลุ่มพยาบาลวิชาชีพ กลุ่มพยาบาลเทคนิค และกลุ่มเจ้าหน้าที่พยาบาล

4. คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างครูและพยาบาลจากประชากรในแต่ละกลุ่มย่อยที่ได้จำแนกไว้ตามสัดส่วน

5. สุ่มครูและพยาบาล จากบัญชีรายชื่อที่แบ่งกลุ่มไว้ด้วยวิธีการสุ่มอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครูและพยาบาลกระจายออกไปทุกหมวดวิชา

ในแต่ละโรงเรียน และกระจายออกไปทุกฝ่ายการพยาบาลในแต่ละโรงพยาบาล สำหรับในขั้นตอนนี้ได้กลุ่มตัวอย่างครูและพยาบาลอาชีพละ 300 คน รวม 600 คน ที่ได้แสดงไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนครูที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เทียบกับจำนวนครูที่มีอยู่ทั้งหมด
จำแนกตามโรงเรียนและจังหวัด

โรงเรียน	จำนวนครูทั้งหมด	จำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
<u>จังหวัดตราด</u>		
1. ตราษตระการคุณ	76	15
2. หนองบอนวิทยาคม	17	3
3. สะดอวิทยาคมรัชมิ่งคลาภิเษก	8	1
4. สตรีประเสริฐศิลป์	79	15
5. เขาสมิงวิทยาคม	41	8
6. ศิริเวสรัตนูปถัมภ์	14	3
7. ตราดสรรเสริญวิทยาคม	30	6
8. บ่อไร่วิทยาคม	35	6
9. คลองใหญ่วิทยาคม	17	3
10. แหวมงคภวิทยาคม	16	3
<u>จังหวัดลพบุรี</u>		
1. พิบูลวิทยาลัย	205	36
2. บ้านหมี่วิทยา	107	21
3. พระนารายณ์ลพบุรี	165	30
4. ท่าวังวิทยาคาร	78	15
5. โคกสำโรงวิทยา	111	22
6. โคกกระเทียมวิทยาลัย	133	25

ตารางที่ 1 (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวนครูทั้งหมด	จำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
7. พัฒนานิคม	46	9
8. ชัยบาดาลวิทยา	90	17
9. โคกตูมวิทยา	30	6
10. หนองรีวิทยา	11	2
11. ชุนรามวิทยา	7	1
12. หนองม่วงวิทยา	46	9
13. โคกเจริญวิทยา	24	5
14. โคกสลุงวิทยา	14	2
15. บ้านชีวิทยา	25	5
16. บางกะพ้อปานเลิศวิทยา	11	2
17. ท่าหลวงวิทยาคม	16	3
18. สระโบสถ์วิทยาคาร	18	3
19. ปิยะบุตร	41	8
20. ดงตาลวิทยา	41	8
21. ชัยบาดาลพิทยาคม	25	5
22. บ้านเบิกวิทยาคม	18	3
รวม	1,595	300

ตารางที่ 2 จำนวนพยาบาลที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เทียบกับจำนวนพยาบาลที่มีอยู่ทั้งหมด จำแนกตามโรงพยาบาลและจังหวัด

โรงพยาบาล	จำนวนพยาบาลทั้งหมด	จำนวนพยาบาลที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
<u>จังหวัดตราด</u>		
1. ตราด	205	67
2. คลองใหญ่	20	7
3. เกาสมิง	23	8
4. ปอไร่	27	9
5. แหลมงอบ	13	4
<u>จังหวัดลพบุรี</u>		
1. ลพบุรี	267	88
2. บ้านหมี่	176	58
3. พัฒนาการ	33	11
4. โคกสำโรง	41	14
5. ชัยบาดาล	56	18
6. ท่าม่วง	19	6
7. สระโบสถ์	17	6
8. ท่าหลวง	14	4
รวม	911	300

7. นำบัญชีรายชื่อครูและพยาบาลที่สุ่มมาได้มาสุ่มแยกเข้ากลุ่ม (Random Assignment) ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยที่แต่ละอาชีพจะถูกแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 150 คน รวม 4 กลุ่ม 600 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ได้แก่ แบบสอบถามที่เกี่ยวข้อง และไม่เกี่ยวข้อง กับภาพพจน์ทางอาชีพของผู้ตอบ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองจำนวน 3 ฉบับ คือ

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพพจน์ทางอาชีพครู ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือสำหรับกลุ่มทดลองที่มีอาชีพครู จำนวน 1 กลุ่ม
2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพพจน์ทางอาชีพพยาบาล ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือสำหรับกลุ่มทดลองที่มีอาชีพพยาบาลจำนวน 1 กลุ่ม
3. แบบสอบถามพฤติกรรมและความคิดเห็นเกี่ยวกับการชมข่าวโทรทัศน์ ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับกลุ่มควบคุมที่มีอาชีพครู จำนวน 1 กลุ่ม และอาชีพพยาบาล จำนวน 1 กลุ่ม รวม 2 กลุ่ม ซึ่งแบบสอบถามฉบับดังกล่าวนี้เป็นแบบสอบถามที่มีข้อความไม่เกี่ยวข้อง กับภาพพจน์ทางอาชีพของผู้ตอบ สาเหตุที่เลือกเนื้อหาที่เกี่ยวกับข่าวโทรทัศน์นั้น เนื่องจากในปัจจุบันข่าวโทรทัศน์กำลังเป็นที่สนใจของประชาชน นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเสนอข่าวในปี พ.ศ. 2529 เป็นต้นมา ซึ่งผลของการเปลี่ยนแปลงทำให้สถานีโทรทัศน์ทุกสถานีในประเทศไทยมีความตื่นตัวทางด้านรายการข่าว และมีการแข่งขันกันนำเสนอข่าว ด้วยการระดมहाบุคลากรที่มีความสามารถมาช่วยทำให้รายการข่าวน่าสนใจมากขึ้น (ดวงทิพย์ วรพันธ์, 2531: 118) และจากการวิจัยของคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง "พฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของประชาชนในส่วภูมิภาค" เมื่อ พ.ศ. 2531 พบว่า รายการที่มีผู้ชมมากที่สุดคือ รายการข่าว (อ้างจาก ดวงทิพย์ วรพันธ์, 2531: 124)

ในการสร้างแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ควบคุมลักษณะของแบบสอบถามไว้ดังนี้

1. ใช้กระดาษพิมพ์อย่างสั้น (ขนาด A4) ความยาว 6 หน้า ซึ่งเป็นไปตามผลการวิจัยของวิไลวรรณ ศากรวิมล (2523) ที่พบว่า แบบสอบถามที่พิมพ์ด้วยกระดาษอย่างสั้น และมีความยาว 4-8 หน้า ได้รับการตอบกลับในอัตราสูงสุด

2. จัดหน้าแบบสอบถาม ซึ่งเป็นไปตามผลการวิจัยของ วิจิตรา ประสาทเวทยกุล (2523) ที่พบว่าอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามที่ได้รับการ จัดหน้าสูงกว่าอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามที่ไม่ได้รับการจัดหน้าอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ ในทุกระยะของการส่งแบบสอบถาม

3. พิมพ์ด้วยหมึกสีน้ำเงิน ซึ่งเป็นไปตามผลการวิจัยของสุชีรา ภัทรายุศวรรัตน์ (2531) ที่พบว่า อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามที่พิมพ์ด้วย หมึกสีน้ำเงินมีอัตราการตอบกลับสูงสุด

4. ไม่ต้องลงชื่อผู้ตอบ ซึ่งเป็นไปตามผลการวิจัยของ สุภาพร โภกเชงกุล (2523) ที่พบว่า อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามที่ผู้ตอบไม่ต้อง ระบุชื่อสูงกว่าอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามที่ผู้ตอบต้องระบุชื่อ

5. ไม่ระบุวันส่งกลับคืนในแบบสอบถาม เพราะเมื่อเลยกำหนดแล้วผู้ ตอบจะไม่ยอมตอบแบบสอบถาม หรือไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืน ดังนั้นจึงได้ระบุข้อ ความตามคำแนะนำเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการทำให้อัตราการตอบกลับสูง (อุทุมพร จามรมาน, 2530: 41) ว่า "โปรดส่งแบบสอบถามคืนโดยเร็วที่สุด"

6. จัดพิมพ์ด้วยระบบออฟเซ็ท ซึ่งเป็นไปตามผลการวิจัยของ วิจิตรา ประสาทเวทยกุล (2523) ที่พบว่า แบบสอบถามที่พิมพ์ด้วยระบบออฟเซ็ท มีอัตรา การตอบกลับคืนสูงกว่าแบบสอบถามที่พิมพ์ธรรมดาแบบอัดสำเนา

นอกจากนี้แบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับที่ใช้เป็นหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้แล้ว ยังมีสิ่งอื่น ๆ อีกที่เป็นส่วนหนึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

1. หนังสือนำ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งข้อ ความในหนังสือนั้นมีลักษณะ เป็นกลางโดยกล่าวถึงการวิจัยในครั้งนี้ และประโยชน์ ของการวิจัยที่สอดคล้องกับชื่อของแบบสอบถามแต่ละฉบับที่ส่งไปให้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. หนังสืออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่กลุ่ม ตัวอย่างประชากรในการวิจัยสังกัดอยู่ ซึ่งได้แก่ หนังสืออนุญาตของสำนักงานปลัด กระทรวงสาธารณสุข และหนังสืออนุญาตของกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งข้อความในหนังสืออนุญาตเหล่านั้นถูกควบคุมด้วยคำ สำนวนให้เป็นกลาง โดยที่ผู้วิจัยได้จัดทำร่างหนังสือดังกล่าวเสนอให้กับเจ้าหน้าที่

ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการออกหนังสือรับไปพิจารณา และดำเนินการตามขั้นตอน ดังตัวอย่างหนังสือในภาคผนวก ข.

3. หนังสือติดตามครั้งที่ 1 ซึ่งมีข้อความใกล้เคียงกับหนังสือฯ โดยที่ได้เพิ่มข้อความในการติดตามทวงถาม ซึ่งหนังสือการติดตามครั้งที่ 1 นี้ ได้จัดส่งไปพร้อมกับแบบสอบถามฉบับใหม่ ที่เหมือนกับฉบับเดิมไปให้ตอบอีกด้วย

4. การ์ดติดตาม สำหรับการติดตามครั้งที่ 2 ซึ่งได้ทำการส่งการ์ดหลังจากที่ได้ส่งหนังสือติดตามครั้งที่ 1 ไปแล้วเป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยได้ออกแบบการ์ดให้มีรูปการ์ตูนและข้อความทวงถาม สาเหตุที่เลือกใช้การ์ดในการติดตามเพราะผลการวิจัยของวิไลวรรณ ศาครวิมล (2523) ที่พบว่า การติดตามแบบสอบถามโดยใช้การ์ดในการติดตาม มีอัตราการตอบกลับสูงกว่าการติดตามโดยใช้จดหมาย ทั้งเป็นแบบทางการและแบบไม่เป็นทางการอย่างมีนัยสำคัญ

5. แบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้เป็นแนวในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสาเหตุที่ตอบ หรือไม่ตอบแบบสอบถาม หรือตอบล่าช้า และความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างต่อผู้วิจัย ในกรณีที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยทั้งสองเรื่องในเวลาเดียวกัน รวมทั้งความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้แบบสอบถามที่มีรูปแบบสวยงามในการทำวิจัย

การสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับภาพพจน์ทางอาชีพของผู้ตอบ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการสร้างแยกจากกันเป็น 2 ส่วน คือ

1. แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับภาพพจน์ทางอาชีพของผู้ตอบ มี 2 ฉบับ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพพจน์ทางอาชีพครู และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพพจน์ทางอาชีพพยาบาล ซึ่งได้ดำเนินการสร้างควบคู่กันไปโดยได้ศึกษาความหมายของภาพพจน์ ประเภทของภาพพจน์ การเกิดภาพพจน์ การวัดและประเมินภาพพจน์จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาพพจน์ของบุคคลและกลุ่มบุคคลในอาชีพต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มบุคคลที่มีอาชีพครูและอาชีพพยาบาล

หลังจากศึกษาความหมายของภาพพจน์ดังกล่าวแล้ว ได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับภาพพจน์ในขั้นตอนต่อไปทั้งสองฉบับ คือ

1.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพพจน์ทางอาชีพครู ได้ดำเนินการดังนี้

1.1.1 ศึกษาเอกสารและรายงานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของครู ทัศนคติและความคิดเห็นของครูต่ออาชีพของตน ทัศนคติและความคิดเห็นของบุคคลอาชีพอื่นที่มีต่ออาชีพครู

1.1.2 สร้างข้อรายการภาพพจน์ทางอาชีพครู ทั้งในทางที่ดีและไม่ดี ซึ่งได้มาจากขั้นตอนที่แล้ว และนำข้อรายการภาพพจน์ที่สร้างขึ้นไปปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 เพื่อขอคำแนะนำ และแก้ไขปรับปรุง

1.1.3 เมื่อแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว จึงเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยให้พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง

1.1.4 เมื่อได้แก้ไขตามอาจารย์ที่ปรึกษา แนะนำแล้ว ได้นำข้อรายการมาสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น แบบประมาณค่า 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยแยกข้อรายการภาพพจน์ในทางที่ดีและไม่ดี ออกเป็น 2 กลุ่ม จำนวน 27 ข้อ และ 51 ข้อ ตามลำดับ พร้อมทั้งสร้างข้อคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบได้เพิ่มเติมข้อรายการภาพพจน์ทางอาชีพครู ทั้งในทางที่ดีและไม่ดีเพิ่มเติมอีก

1.1.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยพิจารณาพร้อมทั้งปรับปรุงตามคำแนะนำ

1.1.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 กับครูโรงเรียนมัธยมศึกษา 14 คน ครูโรงเรียนประถมศึกษา 11 คน พยาบาลและเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล 15 คน สาเหตุที่นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับบุคคลอาชีพอื่น ๆ ในขั้นตอนนี้เป็นเพราะต้องการสำรวจข้อรายการภาพพจน์เพิ่มเติมให้ครบถ้วน จากบุคคลต่างอาชีพ

1.1.7 ทำการสัมภาษณ์ผู้ถูกทดลองตอบแบบสอบถาม

หลังจากที่ได้ตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว เกี่ยวกับลักษณะข้อรายการภาพพจน์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง

1.1.8 นำผลการทดลองมาวิเคราะห์ และปรับปรุงข้อรายการภาพพจน์ตามข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ถูกทดลอง และเขียนข้อรายการภาพพจน์ที่ได้จากการทดลองใช้ครั้งที่ 1 เพิ่มเติมเข้าไปอีก

1.1.9 นำข้อรายการภาพพจน์ทางอาชีพครูที่ได้ปรับปรุงหรือเพิ่มเติมแล้วมาสร้างเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วย และจัดเรียงข้อรายการภาพพจน์ในทางที่ดีและไม่ดีสลับกันไป จำนวน 60 ข้อ ซึ่งเป็นข้อรายการภาพพจน์ในทางที่ดี 19 ข้อ และข้อรายการภาพพจน์ในทางที่ไม่ดี 41 ข้อ

1.1.10 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา และแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ

1.1.11 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับครูมัธยมศึกษา จำนวน 40 คน ใน 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนห้วยคาพิทยาคม โรงเรียนห้วยคาราษฎร์รังษย์ โรงเรียนเนินขามรัฐราษฎร์ประชาอนุเคราะห์ จังหวัดชัยนาท และโรงเรียนสามชุกรัตนโกการาม จังหวัดสุพรรณบุรี

หลังจากทดลองเสร็จแล้ว ได้ขอสัมภาษณ์ครูผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถาม

1.1.12 นำผลการทดลองมาวิเคราะห์และเลือกข้อรายการภาพพจน์ที่ครูผู้ตอบได้ตอบเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย เฉพาะข้อรายการที่มีความถี่สูงๆ และข้อรายการที่เป็นลักษณะภาพพจน์หลักของครู หรือลักษณะเด่นของอาชีพครู มาสร้างเป็นข้อรายการภาพพจน์ของอาชีพครูในแบบสอบถามฉบับจริง โดยจำนวนข้อรายการภาพพจน์ที่เลือกมานั้นต้องอยู่ในเงื่อนไขของการควบคุมลักษณะของแบบสอบถาม คือ มีการจัดหน้าและมีขนาดความยาว 6 หน้า ซึ่งในเงื่อนไขดังกล่าวทำให้ได้ข้อรายการภาพพจน์จำนวน 35 ข้อ โดยเป็นข้อรายการภาพพจน์ในทางที่ดีจำนวน 13 ข้อ ซึ่งได้แก่ข้อ 1, 3, 6, 7, 13, 16, 17, 22, 23, 28, 29, 33 และ 35 และข้อรายการภาพพจน์ในทางที่ไม่ดี 22 ข้อ

1.1.13 จัดหน้าแบบสอบถาม (Lay Out) ในการจัดหน้าแบบสอบถามได้นำภาพกิจกรรมครุมาประกอบการจัดหน้า และพิมพ์ข้อความด้วยเครื่องพิมพ์คอมพิวเตอร์ เลเซอร์ ซึ่งทำให้สามารถเลือกขนาดของตัวอักษรได้ตามความเหมาะสมกับหน้ากระดาษและลักษณะของข้อความ สำหรับในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบการจัดหน้าเองทั้งหมด และเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนพนธ์พิจารณา

1.1.14 นำต้นฉบับแบบสอบถามที่อาจารย์พิจารณาเรียบร้อยแล้วไปให้โรงพิมพ์ดำเนินการพิมพ์ด้วยหมึกสีน้ำเงินต่อไป

1.2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพพจน์ทางอาชีพพยาบาล ได้ดำเนินการดังนี้

1.2.1 ศึกษาเอกสารและการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของพยาบาล ทศนคติและความคิดเห็นของพยาบาลต่ออาชีพของตน ทศนคติและความคิดเห็นของบุคคลอาชีพอื่นที่มีต่ออาชีพพยาบาล

1.2.2 สร้างข้อรายการภาพพจน์ทางอาชีพพยาบาล ทั้งในทางที่ดีและทางที่ไม่ดี ซึ่งได้มาจากขั้นตอนที่แล้ว นำข้อรายการภาพพจน์ที่สร้างขึ้นไปปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นพยาบาลหัวหน้าตึกเด็ก โรงพยาบาลชัยนาท จังหวัดชัยนาท เพื่อพิจารณาและแก้ไขปรับปรุง

1.2.3 หลังจากแก้ไขตามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะแล้ว ได้นำข้อรายการมาสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบประมาณค่า 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยแยกข้อรายการภาพพจน์ในทางที่ดี และในทางที่ไม่ดีออกเป็น 2 กลุ่ม จำนวน 20 ข้อ และ 40 ข้อ ตามลำดับ พร้อมทั้งสร้างข้อคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบได้เพิ่มเติมข้อรายการภาพพจน์ทางอาชีพพยาบาลทั้งทางที่ดีและไม่ดีเพิ่มเติมอีก

1.2.4 นำแบบสอบถามดังกล่าวเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนพนธ์เพื่อพิจารณาและแนะนำ จากนั้นได้นำแบบสอบถามมาแก้ไขตามคำแนะนำ

1.2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 กับพยาบาล และเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล 15 คน ครูประถมศึกษา 11 คน ครู

มัธยมศึกษา 15 คน สาเหตุที่นำแบบสอบถามทดลองกับบุคคลอาชีพอื่นเพราะต้อง
การสำรวจข้อมูลรายการภาพพจน์เพิ่มเติมจากบุคคลต่างอาชีพเพื่อให้ได้ภาพพจน์ที่
ครบถ้วน

1.2.6 ทำการสัมภาษณ์ผู้ตอบแบบสอบถามหลังการ
ทดลองใช้ครั้งที่ 1 เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถาม

1.2.7 นำผลการทดลองมาวิเคราะห์ และดำเนินการ
ปรับปรุงข้อมูลรายการ ภาพพจน์ ตามข้อมูลที่ได้จากการทดลองและจากการสัมภาษณ์
ผู้ตอบแบบสอบถาม พร้อมกับเพิ่มข้อมูลรายการภาพพจน์ที่สำรวจได้ มาเพิ่มเติมเข้า
ไป และตัดทอนข้อมูลรายการบางข้อออกไป

1.2.8 นำข้อมูลรายการที่ปรับปรุงแล้ว มาสร้างเป็นแบบ
สอบถามแบบประมาณค่า 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วย จาก
นั้นนำข้อมูลรายการภาพพจน์ทั้งในทางที่ดีและในทางที่ไม่ดีมาเรียงสลับกัน จำนวน
60 ข้อ ซึ่งเป็นข้อมูลรายการภาพพจน์ในทางที่ดี 19 ข้อ และรายการภาพพจน์ใน
ทางที่ไม่ดี 41 ข้อ

1.2.9 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงดังกล่าวไปให้ผู้ทรง
คุณวุฒิพิจารณา และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้พิจารณา หลังจากนั้น
ได้แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาจนเสร็จเรียบ
ร้อย

1.2.10 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับ
พยาบาลของโรงพยาบาลชัยนาท และโรงพยาบาลหันคา จังหวัดชัยนาท จำนวน
40 คน หลังจากทดลองเสร็จแล้วก็ได้ขอสัมภาษณ์พยาบาลผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อ
ขอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงข้อมูลรายการและลักษณะของแบบสอบถามต่อไป

1.2.11 นำผลการทดลองครั้งที่ 2 มาวิเคราะห์และ
เลือกข้อมูลรายการภาพพจน์ที่พยาบาลผู้ตอบได้ตอบเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย เฉพาะ
ข้อมูลรายการที่มีความถี่สูง และข้อมูลรายการภาพพจน์ที่เป็นลักษณะเด่นของพยาบาล
หรือภาพพจน์หลักของพยาบาล มาสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับจริง โดยที่จำนวนข้อ
รายการที่เลือกมานั้นต้องสอดคล้องกับจำนวนหน้าที่กำหนดเอาไว้ คือ 6 หน้า ซึ่ง
จำนวนข้อนั้นก็ต้องมีจำนวนเท่ากับจำนวนข้อของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยว

กับภาพพจน์ทางอาชีพคู่อีกด้วย ดังนั้นจำนวนข้อรายการที่ถูกเลือกไปสร้างแบบสอบถามฉบับจริงจึงมีจำนวน 35 ข้อ โดยเป็นภาพพจน์ในทางที่ดีจำนวน 14 ข้อ ซึ่งได้แก่ข้อ 1, 4, 8, 9, 11, 12, 15, 16, 21, 22, 24, 30, 34 และ 35 และภาพพจน์ในทางที่ไม่ดีจำนวน 21 ข้อ

1.2.12 จัดหน้าแบบสอบถาม (Lay Out) ในการจัดหน้าแบบสอบถามฉบับนี้ ได้นำภาพกิจกรรมพยาบาลจากโรงพยาบาลโดยได้ขออนุญาตถ่ายภาพกิจกรรมพยาบาลจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลจังหวัดชัยนาท เพื่อให้ได้ภาพที่เหมาะสมมาใช้ในการประกอบการจัดหน้า สำหรับการพิมพ์ข้อความรายการภาพพจน์นั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์คอมพิวเตอร์ เลเซอร์ ซึ่งสามารถเลือกขนาดของตัวอักษรได้ตามความเหมาะสมของหน้ากระดาษ และลักษณะของข้อความซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบการจัดหน้าเองทั้งหมด และเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา

1.1.13 นำต้นฉบับแบบสอบถามที่อาจารย์ได้พิจารณาเรียบร้อยแล้วส่งให้โรงพิมพ์ดำเนินการจัดพิมพ์ด้วยหมึกสีน้ำเงินต่อไป

2. แบบสอบถามที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาพพจน์ทางอาชีพของผู้ตอบ ซึ่งได้แก่ "แบบสอบถามพฤติกรรมและความคิดเห็นเกี่ยวกับการชมข่าวโทรทัศน์" ซึ่งได้ดำเนินการสร้างตั้งรายละเอียดตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและรายงานวิจัยเกี่ยวกับสื่อสารมวลชน โดยได้ศึกษาเฉพาะในส่วนของข่าววิทยุโทรทัศน์ และพฤติกรรมการรับข่าวสารของประชาชน เช่นรายการวิจัยเรื่อง "ข่าวโทรทัศน์ : สภาพแวดล้อมไทย วิธีการแพร่กระจายและการรับรู้" ของดวงทิพย์ วรพันธ์ (2531) "การสำรวจการรับสารจากสื่อมวลชนในชนบท" ของ ศิริชัย ศิริกายะ (2527) และ "เนื้อหาและลักษณะข่าววิทยุโทรทัศน์ไทยในปัจจุบัน" ของดวงทิพย์ วรพันธ์ (2526)

2.2 กำหนดประเด็นหลักที่ใช้ในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมการรับข่าวสารประจำวันและความคิดเห็นเกี่ยวกับการชมข่าวโทรทัศน์

2.3 แจกแจงประเด็นหลักออกเป็นประเด็นย่อย ได้แก่ ประเภทของข่าวที่ชม การเลือกชมข่าวของประชาชนในแต่ละสถานี ปริมาณข่าว

สารที่รับในแต่ละวัน ลักษณะและรูปแบบการแพร่กระจายข่าวโทรทัศน์ คุณภาพของ ข่าวสาร

2.4 สร้างข้อคำถามจากประเด็นย่อยๆ และได้ข้อคำถามเกี่ยวกับ พฤติกรรมการชมข่าว 12 ข้อ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการชมข่าวโทรทัศน์ จำนวน 16 ข้อ

2.5 นำข้อรายการคำถาม พร้อมทั้งประเด็นหลัก ประเด็นย่อย ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นประชาสัมพันธ์จังหวัดชัยนาท ได้ตรวจพิจารณา และเมื่อ ได้แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำแล้ว ปรากฏว่า ข้อรายการความคิดเห็นได้ถูกตัด ออกไป 2 ข้อ เหลืออยู่ 14 ข้อ

2.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์พิจารณา และขอคำแนะนำ หลังจากนั้นได้ทำการแก้ไขปรับปรุงข้อ ความตามคำแนะนำ โดยได้ตัดข้อรายการพฤติกรรมออกไป 1 ข้อ

2.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 20 คน (โรงเรียนหันคาพิทยาคม จังหวัดชัยนาท) และทดลองใช้กับ พยาบาลโรงพยาบาลจังหวัดชัยนาท จำนวน 20 คน เมื่อครูและพยาบาลได้ ทดลองตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้ขอเข้าทำการสัมภาษณ์ผู้ทดลองตอบ เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2.8 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองและการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ และปรับปรุงข้อรายการคำถาม โดยได้ตัดข้อรายการคำถามในส่วนของพฤติกรรม การชมข่าวโทรทัศน์ออกไปอีก 2 ข้อ เหลือ 9 ข้อ และตัดข้อรายการความคิดเห็น ในการชมข่าวโทรทัศน์ออกไป 4 ข้อ เหลือ 10 ข้อ ดังนั้นแบบสอบถามฉบับนี้ จึงมีข้อคำถาม 19 ข้อ สถานภาพของผู้ตอบอีก 3 ข้อ รวม 22 ข้อ

2.9 นำแบบสอบถามที่ปรับแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านนี้พิจารณา อีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นได้ปรับปรุงข้อความในบางข้อรายการตามคำแนะนำ

2.10 นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาไปเสนอต่ออาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง และปรับปรุงข้อความในบางข้อ รายการอีกเล็กน้อย

2.11 ดำเนินการจัดหน้าแบบสอบบตาม โดยนำข้อรายการที่ปรับปรุงแล้วมาจัดลงในหน้ากระดาษพร้อมกับภาพกิจกรรมการเสนอข่าวโทรทัศน์มาประกอบ

อนึ่ง ภาพที่นำมาใช้ประกอบนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการถ่ายภาพจากโทรทัศน์ขณะทำการแพร่ภาพข่าว ทั้ง 5 ช่องหลักด้วยตนเอง เมื่อได้ภาพมาแล้วก็ได้นำไปขยายและย่อส่วนตามความเหมาะสมต่อไป สำหรับการจัดหน้าในส่วนของการพิมพ์ข้อความนั้น ได้ใช้เทคนิคการพิมพ์แบบคอมพิวเตอร์ เลเซอร์ ซึ่งทำให้สามารถเลือกตัวอักษรขนาดต่างๆได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้ขนาดของแบบสอบบตามเป็นไปตามกำหนด คือ 6 หน้า และเสนอต้นฉบับที่จัดหน้าเสร็จเรียบร้อยแล้วนี้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา

2.12 นำต้นฉบับส่งโรงพิมพ์ โดยใช้หมึกสีน้ำเงินพิมพ์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ลงรหัสในแบบสอบบตามทุกฉบับ และนำใส่ซองพร้อมกับหนังสือแนบหนังสือญาติให้เก็บข้อมูล และซองเปล่าปิดแสตมป์ที่จำหน่ายให้ผู้วิจัย

2. ส่งแบบสอบบตามถึงกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ โดยจำหน่ายที่ออกกลุ่มตัวอย่างและสถานที่ทำงานของแต่ละคนไปพร้อมกัน เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2534 ซึ่งจำแนกเป็น 4 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 แบบสอบบตามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพพจน์ทางอาชีพครู สำหรับครูกลุ่มที่ 1 ตอบ จำนวน 150 ฉบับ

กลุ่มที่ 2 แบบสอบบตามพฤติกรรมและความคิดเห็นเกี่ยวกับการชมข่าวโทรทัศน์สำหรับครูกลุ่มที่ 2 ตอบ จำนวน 150 ฉบับ

กลุ่มที่ 3 แบบสอบบตามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพพจน์ทางอาชีพพยาบาล สำหรับพยาบาลกลุ่มที่ 1 ตอบ จำนวน 150 ฉบับ

กลุ่มที่ 4 แบบสอบบตามพฤติกรรมและความคิดเห็นเกี่ยวกับการชมข่าวโทรทัศน์ สำหรับพยาบาลกลุ่มที่ 2 ตอบ จำนวน 150 ฉบับ

3. เมื่อครบ 2 สัปดาห์แล้วทำการติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ตอบกลับคืน โดยส่งแบบสอบถามฉบับใหม่ที่มีเหมือนกับฉบับเดิม ซึ่งได้ลงรหัสใหม่ไว้พร้อมกับหนังสือติดตามและซองเปล่าปิดแสดมภ์ที่จำหน่ายถึงผู้วิจัยไปให้กลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ตอบกลับคืน เพื่อให้ตอบกลับมาอีกครั้งหนึ่งในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2534 ซึ่งผลของการติดตามครั้งที่ 1 นี้ ได้กำหนดหลังจากส่งจดหมายติดตาม 4 วัน คือวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2534 เป็นต้นไปจนครบ 2 สัปดาห์

4. รวบรวมแบบสอบถามอีก 2 สัปดาห์ จึงติดตามครั้งที่ 2 ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2534 โดยใช้ไปรษณีย์บัตรที่มีรูปการตูนประกอบข้อความ ขอร้องให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามกลับคืนไปยังผู้วิจัย ซึ่งในช่วงนี้ได้เริ่มกำหนดผลของการติดตามครั้งที่ 2 ในวันที่ 4 มีนาคม 2534 เป็นต้นไป จนครบ 2 สัปดาห์

5. บันทึกจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนในแต่ละช่วงเวลา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแยกเป็นขั้นตอนต่างๆดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์อัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม ซึ่งได้ดำเนินการดังนี้

1. นับจำนวนและคำนวณค่าสัดส่วนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากกลุ่มทดลองต่างๆ ทั้งก่อนและหลังติดตาม

2. คำนวณหาค่าซี (Z-test) เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างสัดส่วนของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามของอาชีพครูและอาชีพพยาบาล เมื่อข้อความถามเกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับภาพพจน์ทางอาชีพของผู้ตอบ จำนวน 4 คู่ตามวัตถุประสงค์ โดยใช้สูตร

$$Z = \frac{P_1 - P_2}{\sqrt{\bar{p} \bar{q} \left(\frac{N_1 + N_2}{N_1 N_2} \right)}}$$

Z	หมายถึง ค่าสถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน
P_1	หมายถึง สัดส่วนของแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มที่ 1
P_2	หมายถึง สัดส่วนของแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มที่ 2
\bar{p}	หมายถึง สัดส่วนเฉลี่ยของแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มทั้งสอง
\bar{q}	หมายถึง สัดส่วนเฉลี่ยของแบบสอบถามที่ไม่ได้รับคืนจากกลุ่มทั้งสอง ($1-p$)
N_1	หมายถึง จำนวนตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 1
N_2	หมายถึง จำนวนตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 2

(Guilford, J.P., 1978: 162)

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อภาพพจน์ทางอาชีพของตน โดยทำการวิเคราะห์เป็นรายข้อ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำไปใช้ประกอบการอภิปรายผลการวิจัย ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจะอิงเกณฑ์ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1.00-1.55	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.56-2.55	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
2.56-3.55	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
3.56-4.55	หมายถึง	เห็นด้วย
4.56-5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ค่าสัมพัทธ์ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เหตุผลของการตอบหรือไม่ตอบแบบสอบถาม และความคิดเห็นต่อภาพพจน์ทางอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะได้นำผลที่ประมวลได้ไปใช้ประกอบการอภิปรายผลต่อไป